

อินไซด์ อาเซียน

โดย สำนักการต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
แปลโดย สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Written by the Bureau of Foreign Affairs
The Secretariat of the Senate
Translated by the Bureau of Foreign Languages,
The Secretariat of the Senate

สัมมนาระดับภูมิภาคของรัฐสภาัมพูชา

“การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน”

จากมุมมองของประเทศมาเลเซีย เมียนมา ไทย และกัมพูชา

ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา

Regional Seminar on “Education Reform in ASEAN”

Organized by National Assembly of Cambodia In the Views of Malaysia,
Myanmar, Thailand and Cambodia Phnom Penh, the Kingdom of Cambodia

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ นำโดย นายตวง อันทะไชย สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับมอบหมายจากประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะเดินทาง พร้อมด้วยนางสาววราภรณ์ มีเปรมปรีดิ์ ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ และนางละออ ภูธรใจ รองเลขาธิการวุฒิสภา เข้าร่วมการสัมมนาระดับภูมิภาคของรัฐสภาัมพูชา ระหว่างวันที่ ๙-๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา จัดโดย สถาบันส่งเสริมรัฐสภาของกัมพูชา (Parliament Institution of Cambodia: PIC) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการ

The National Legislative Assembly, led by Mr. Tuang Untachai, Member of the National Legislative Assembly, as Chairperson of the Committee on Education and Sports of the National Legislative Assembly, was assigned by the President of the National Legislative Assembly as Head of Delegation. Accompanied by Ms. Varaporn Meepremree, Advisor on Legislative Procedure and Mrs. La-or Putornjai, Deputy Secretary-General of the Senate, the Head of Delegation attended the Parliament of Cambodia’s Regional Seminar during 9-10 February 2017 at Phnom Penh, the Kingdom of Cambodia organized by Parliament Institution of Cambodia (PIC). The institution plays an important role in providing trainings and practices for officers of the National Assembly of Cambodia and expanding cooperation on studying and academic research across countries in ASEAN to support parliamentarians’ missions.

ฝึกรอบรมและฝึกปฏิบัติเจ้าหน้าที่รัฐสภาของกัมพูชาและขยายขอบเขตความร่วมมือให้ครอบคลุมประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียนในการค้นคว้าและทำงานวิจัยทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา

ในปี ๒๕๖๐ นี้ ได้กำหนดหัวข้อ “การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน” เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐสภาจากมาเลเซีย เมียนมา กัมพูชา และไทย ที่เข้าร่วมโครงการทำการวิจัย บริบทด้านการศึกษาและแนวทางการปฏิรูปด้านการศึกษา ของประเทศตนเอง เพื่อนำเสนอผลการศึกษาที่ได้รับเป็น แนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาการศึกษาของแต่ละประเทศในอนาคต นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมในหัวข้อ “ความก้าวหน้าและความท้าทาย ในการปฏิรูปการศึกษาในอาเซียน” และหัวข้อ “บทบาท ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิรูปการศึกษา” รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์จาก ผู้แทนสมาชิกรัฐสภา จากประเทศสมาชิกอาเซียนและผู้ทรงคุณวุฒิจากสมัชชารัฐสภาอาเซียน สถาบันพระปกเกล้า และองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ AIPA, JICA, UNESCO, USAID^๑ และ PIC

สำหรับงานวิจัยของเจ้าหน้าที่รัฐสภาไทยที่ได้เข้ารับการ ฝึกรอบรมดังกล่าวคือ นางสาวพัชนี วิทยาภรณ์ จากสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา และนางสาวปฐมพร รักษ์พลเมือง จาก สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้นำเสนอกรณี ศึกษา “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในกลุ่ม ประเทศสมาชิกอาเซียน” มีวัตถุประสงค์สำคัญ ๔ ประการ คือ ๑) ศึกษาบทบาทของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเสริมสร้าง ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ๒) อธิบาย ปัญหาความท้าทายและความสำเร็จในปัจจุบันที่ส่งผลต่อ ขีดความสามารถเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียน ๓) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาความท้าทายด้าน ความไม่เท่าเทียมระหว่างหญิงและชายด้านโอกาสทางการ ศึกษาสาขาวิชาเพิ่มเติม^๒ และความเป็นกลางระหว่างหญิง และชายในการบริหารจัดการในห้องเรียน และ ๔) นำเสนอ ข้อมูลแนวทางการปฏิบัติที่ดีโดยสังเขปเพื่อการประยุกต์ใช้

The 2017 seminar was themed “Education Reform in ASEAN” in order for the parliamentary officers from Malaysia, Myanmar, Cambodia and Thailand participated in the programme to conduct researches in the area education and guidelines for education reform in the context of their own country. The research results could be used as guidelines to solve problems and will benefit educational development of each country in the future. Moreover, the seminar also discussed “Progress and Challenges in Education Reform in ASEAN” and “Roles of Different Agencies in Education Reform” as well as an exchange of opinions and experiences among representatives of parliamentarians from ASEAN member countries and experts from ASEAN Inter-Parliamentary Assembly, King Prajadhipok’s Institute and other international organizations namely, JICA, UNESCO, USAID¹ and PIC.

Ms. Patchanee Wiyaporn from the Secretariat of the Senate and Ms. Pathomporn Raksapolmuang from the Secretariat of the House of Representatives, represented the Thai National Assembly to attend the programme and presented a case study of “Basic Education Quality Improvement for Raising the National Competitiveness of Thailand among ASEAN Member Countries”. The four main objectives of the research are 1) to explore the significant roles of basic education to strengthen national competitiveness; 2) to explain the current status of the basic education in terms of challenges and achievements that influence the level of national competitiveness compared with other ASEAN member countries; 3) to explore current situations or challenges in terms of gender disparity in STEM²-related studying opportunities and

งานวิจัยของไทยได้ตั้งประเด็นคำถามในการศึกษาไว้ ๒ ประเด็น คือ อะไรคือความท้าทายที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และอะไรคือแนวปฏิบัติและนโยบายที่ดีที่สุดในการจัดการกับความท้าทายด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน เพื่อให้ประเทศไทยมีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลกและระดับภูมิภาคที่สูงขึ้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณเป็นสาเหตุสำคัญในการกระจายทรัพยากรทางการศึกษาไปยังโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ ไม่เท่าเทียมกันอันจะเห็นได้จากการขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย การขาดแคลนบุคลากรครูเนื่องจากไม่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูและระบบการขึ้นทะเบียนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราการทดแทนครูที่เกษียณอายุราชการกับครูบรรจุใหม่ไม่สอดคล้องกันอีกด้วย สำหรับด้านการเรียนการสอนพบว่าโรงเรียนในไทยยังคงเน้นใช้วิธีการเรียนแบบให้ท่องจำและเน้นการเรียนที่ใช้ครูเป็นศูนย์กลางมากกว่าที่จะให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดและวิเคราะห์เหตุและผลด้วยตนเองอันจะเป็นการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากกว่า

แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ได้จะต้องเริ่มต้นด้วยการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษาของประเทศเป็นลำดับแรกเพื่อจะช่วยยกระดับคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลให้มีคุณภาพเท่าเทียมกับโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครได้ โดยนำเสนอแนวคิด “การใช้ปัจจัยนำเข้าเป็นฐาน” เพื่อใช้ในการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษานั้นคือการคำนวณงบประมาณรายจ่ายของนักเรียนต่อหัวและใช้วิธีคำนวณประมาณการค่าใช้จ่ายประเภทเงินเดือนบุคลากรต่อนักเรียนหนึ่งคนเพื่อพิจารณาว่าแต่ละจังหวัดจำเป็นต้องได้รับงบประมาณอีกจำนวนเท่าใดจึงจะสามารถเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพต่อห้องเรียนได้ นอกจากนี้ ยังได้เสนอแนะให้ใช้วิธีการควมรวมโรงเรียนในพื้นที่เดียวกันเข้าด้วยกันเพื่อแก้ปัญหาการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา และแนวทางในการ

gender neutrality in classroom management; and 4) to outline best practices for further application.

The research of the Thai participants is aimed to answer two questions namely 1) What are key challenges of the basic education reform that need to be addressed for raising the national competitiveness among ASEAN member countries?; and 2) What are the best practices and policy in dealing with basic education challenges to lift up Thailand’s rank on global and regional competitiveness? The results of the study show that budget allocation is the main cause in unequal distribution of education resources to schools in different areas. It can be seen through lack of updated teaching materials and lack of teachers. The latter problem results from inadequate budget allocation to develop teaching profession programme and an inefficient registration system for teacher licenses. Moreover, a large gap between the proportion of retired teachers and new teachers was another obstacle. It was also found that traditional teaching approaches such as rote-learning and teacher-centered are still the main approaches rather than the student-centered approach which is a more efficient teaching pedagogy that promotes critical and analytical thinking skills in students.

A guideline to solve the problems should firstly begin with government budget allocation for national education in order to improve the quality of small or rural schools to have the same standard as schools in Bangkok. The research proposes “Input-based Approach” for budget allocation in education. The approach is to estimate expenditure per student and the change in personnel salary per student necessary for each province to have more quality teachers per classroom. Moreover, merging schools located within the same area is also suggested in order to solve educational resource allocation as well as a change of teaching approach to promote self-study learning and self-research through an analytical thinking approach, known as Problem-based Learning Approach, to Thai students. This approach stimulates students to be able to analyze

แก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการศึกษาโดยเน้นให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยใช้วิธีการสอนแบบแนวคิดเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนไทยให้มากขึ้น หรือที่เรียกว่าการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาคำตอบต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนไปยังโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลให้มากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การนำเสนอผลงานวิจัยและการเสวนาในหัวข้อต่าง ๆ ได้มุ่งเน้นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการจัดสรรงบประมาณล้วนเป็นปัญหาสำคัญในหลาย ๆ ประเทศ หากแต่ประเด็นสำคัญยิ่งกว่านั้นคือรัฐบาล รัฐสภา รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา จะทำอย่างไร ในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นที่ทราบกันดีว่าองค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่เรียกว่า “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยอาศัยกระบวนการทัศน์และกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ล้วนแต่มีความเชื่อมโยงกัน และประเด็นการศึกษาถูกบรรจุอยู่ในเป้าหมายที่ 4 ที่มุ่งเน้นการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต กล่าวได้ว่าการสัมมนาในระดับภูมิภาคของรัฐสภากัมพูชาในครั้งนี้เป็นโอกาสอันดีที่เจ้าหน้าที่รัฐสภาของประเทศต่าง ๆ ได้ฝึกฝนการทำงานวิจัยเชิงวิชาการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกรัฐสภา รวมถึงเป็นโอกาสอันดีที่ผู้แทนรัฐสภาจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและองค์การระหว่างประเทศ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เข้าร่วมสัมมนาที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปศึกษาพัฒนาต่อยอดการปฏิรูปการศึกษาของประเทศตนให้สอดคล้องกับบริบทการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนด้วยกัน รวมตลอดถึงสอดคล้องกับบริบทการศึกษาของประชาคมโลกต่อไป ■

problems and find answers by themselves. In addition, information and communication technology should be provided to improve teaching materials in rural schools.

In conclusion, the research presentation and the seminar on various matters aim to present advancement and challenges in education reform in the ASEAN member countries especially, the matter of budget allocation considered as a serious problem in many countries. More importantly, how the government, parliament and agencies responsible for education manage the limited budget to its highest efficiency is also essential. It is widely known that United Nations has established the new goals of development entitled “Sustainable Development Goals: SDGs” based on paradigm and concepts viewing development as economic, social and environmental dimensions interrelated to one another. Education is included in Goal 4: Ensure Inclusive and Quality Education for all and Promote Lifelong Learning. Therefore, the regional seminar organized by the Parliament of the Kingdom of Cambodia was a valuable opportunity for parliamentary officers from the ASEAN member countries to work on an academic research in order to support missions of parliamentarians. It was also a precious opportunity for representatives of parliamentarians from the ASEAN member countries and international organizations to exchange views. The views expressed in the seminar contribute greatly to the participants in applying knowledge and experiences to study and develop educational reform in correspond to educational reform in the context of their own countries as well as the context of global communities. ■

^๑ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA), องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency: JICA), องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO), องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ (United States Agency for International Development: USAID)

^๒ สละเต็มศึกษา (Science Technology Engineering and Mathematics Education: STEM Education) คือ แนวทางการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กระบวนการทางวิศวกรรม และคณิตศาสตร์ ไปใช้ในการเชื่อมโยงและแก้ปัญหาในชีวิตจริง รวมทั้งการพัฒนากระบวนการหรือผลผลิตใหม่ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

¹ ASEAN Inter-Parliamentary Assembly: AIPA, Japan International Cooperation Agency: JICA, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO, United States Agency for International Development: USAID

² Science Technology Engineering and Mathematics Education: STEM Education is a classroom management for learners to learn and integrate knowledge in science, technology, engineering processes and mathematics in order to apply and solve problems in their real life as well as process development or new outputs together with the 21st century skill development